

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują:

- rozpad pożycia rodzinnego
- demoralizację nieletnich
- uchylają się od pracy
- systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny

Oznacza to, że sam fakt uzależnienia od alkoholu nie może stanowić samoistnej podstawy do zobowiązania danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, lecz towarzyszyć muszą temu także określone powyżej negatywne zachowania w sferze społecznej. Podmiotami uprawnionymi do występowania do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu są: GKRPA oraz prokurator. Do występowania z wnioskiem do sądu w przedmiocie zobowiązania do poddania leczeniu odwykowemu uprawniona jest GKRPA właściwa według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy.

W celu zawiadomienia GKRPA o konieczności podjęcia działań wobec osoby nadużywającej alkohol należy wypełnić stosowny druk wniosku lub odręcznie poinformować GKRPA oznaczając wnioskodawcę i uzasadniając podjęcie działań wobec wskazanej osoby.

Zgłaszając osobę, w stosunku, do której jest podejrzenie uzależnienia od alkoholu, zgłaszający wypełnia wniosek zawierający szczegółowe dane zgłoszonej osoby. Jeżeli istnieją inne dokumenty potwierdzające uzależnienie, np. karty leczenia szpitalnego, zaświadczenia lekarskie, informacje z Policji, itp. należy je dołączyć do wniosku. Składający wniosek może zastrzec sobie anonimowość, jeżeli obawia się negatywnej reakcji osoby pijącej. Ponadto w przypadku skierowania sprawy do sądu o przymusowe leczenie, osoba zgłaszająca może występować w sądzie jako świadek.

Wniosek należy złożyć osobiście lub listownie w siedzibie GKRPA.

Następnie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatruje wniosek i w zależności od tego, jakie informacje są w nim zawarte, może pozyskać dodatkowe informacje, fakty na temat osoby zgłoszonej: z Ośrodka Pomocy Społecznej lub Policji.

Po zebraniu dokumentacji GKRPA zaprasza osobę zgłoszoną na tzw. rozmowę motywująco-interwencyjną. Rozmowa taka ma na celu zmotywowanie osoby nadużywającej alkohol do podjęcia leczenia odwykowego. Zaproszenie z określonym terminem na rozmowę wysyłane jest zawsze listem poleconym ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru i jest dwukrotnie awizowane.

1. Jeżeli osoba uzależniona w trakcie rozmowy podejmie decyzję o dobrowolnym leczeniu, podpisuje zobowiązanie, iż w ciągu 2 tygodni zgłosi się do wybranej placówki celem podjęcia leczenia i w przeciągu 1 miesiąca dostarczy GKRPA pisemne poświadczenie zgłoszenia się na leczenie, a po 3 miesiącach (zazwyczaj na wezwanie Komisji) - pisemne poświadczenie kontynuowania leczenia odwykowego. Jeżeli leczenie realizowane jest skutecznie (tzn. pacjent kończy terapię i utrzymuje abstynencję) GKRPA po 2 latach umarza sprawę. Niedopełnienie powyższych terminów lub przerwanie leczenia powoduje, iż sprawa kierowana jest do Sądu.

2. Jeżeli osoba zaproszona przychodzi na spotkanie i oświadcza, że nie ma problemu alkoholowego i nie zamierza podjąć leczenia, GKRPA kieruje taką osobę na badanie przez biegłych sądowych (lekarza psychiatrę oraz psychologa). Badanie jest bezpłatne - jego koszty pokrywa GKRPA. W przypadku, gdy z opinii biegłych wynika, że osoba nie jest uzależniona, sprawa przed Komisją jest zamykana. Jeżeli biegli potwierdzają u osoby zgłoszonej uzależnienie od alkoholu, to wtedy kolejny raz jest motywowana do podjęcia leczenia odwykowego i w przypadku wyrażenia woli leczenia zastosowane ma wariant dobrowolnego podjęcia leczenia przez osobę zgłoszoną.

Jeśli - mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie osoba odmawia leczenia, zastosowanie ma procedura kierowania wniosku do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Uruchomienie sądowej procedury zobowiązania do leczenia odwykowego ma zastosowanie w następujących przypadkach:

- mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie osoba odmawia przed GKRPA podjęcia leczenia
- osoba, która zgodziła się na badanie przez biegłych, nie zgłasza się na to badanie - komisja kieruje sprawę do sądu, nie ma bowiem możliwości zmuszenia kogokolwiek do badania, takie uprawnienie posiada sąd
- osoba nie zgłosi się na rozmowę motywującą mimo dwukrotnego wezwania
- osoba zgłosi się na wezwanie GKRPA i odmawia podjęcia leczenia oraz badania przez biegłych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa wniosek o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy. Do wniosku dołączona zostaje dokumentacja zebrana w toku postępowania.

Sąd może na podstawie zebranych dowodów (opinii biegłych, zeznań uczestnika, świadków, wywiadu Policji) wydać następujące orzeczenie:

- oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona
- orzec obowiązek leczenia odwykowego w niestacjonarnym zakładzie leczniczym (tj. poradni)
- orzec obowiązek leczenia w zakładzie stacjonarnym (tj. szpitalu)

Postanowienie wydane przez sąd w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego nakłada na osobę zobowiązaną prawny obowiązek poddania się leczeniu w wyznaczonym trybie oraz placówce, a ponadto zastępuje zgodę na udzielenie tej osobie świadczenia zdrowotnego. Postanowienie wydane przez sąd jest ważne dwa lata.

**ANKIETA DO WNIOSKU
W SPRAWIE ZOBOWIĄZANIA DO LECZENIA ODWYKOWEGO**
(dotyczy osoby zgłoszonej)

- 1.** Imię i nazwisko
- 2.** Imiona rodziców
- 3.** Data urodzenia
- 4.** PESEL
- 5.** Adres zamieszkania
- 6.** Adres do korespondencji
- 7.** Miejsce pracy
- 8.** Bezrobotny od
- 9.** Pomoc OPS tak/nie jaka?
- 10.** Stan cywilny

11. Osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym:

L.p.	Imię i nazwisko	Stopień pokrewieństwa	wiek

- 12.** Czy ta osoba wywiązuje się z obowiązku utrzymania rodziny
- 13.** Od jak dawna nadużywa alkoholu
- 14.** Jak często się upija
- 15.** Czy były interwencje Policji
- 16.** Czy była ta osoba karana za zakłócanie porządku w stanie nietrzeźwym
- 17.** Czy ta osoba przebywała w Izbie Wytrzeźwień
- 18.** Czy ta osoba podjęła kiedykolwiek leczenie odwykowe? Jeśli tak to gdzie i kiedy
-

.....
(podpis wnioskodawcy)